Policy Note

Ποινικοποίηση παραμονής

Οκτώβριος 2026

Στατιστικά στοιχεία ποινικοποίησης «παράνομης» παραμονής, εισόδου και εξόδου το α΄ εξάμηνο του 2026

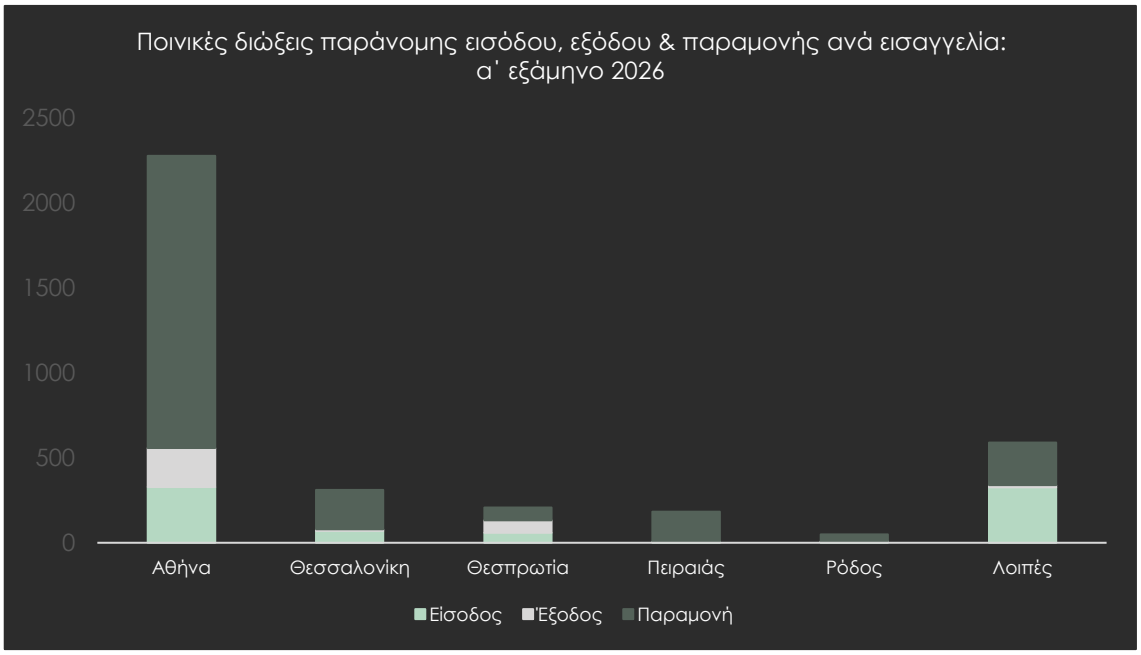
RSA
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ

Στατιστικά στοιχεία ποινικοποίησης «παράνομης» παραμονής, εισόδου και εξόδου το α΄ εξάμηνο του 2026

Χιλιάδες άνθρωποι διωκόμενοι και πάνω από 300 κρατούμενοι σε φυλακές και ΠΡΟΚΕΚΑ

Παραπάνω από 3.500 άνθρωποι διώχθηκαν ποινικά στην Ελλάδα για τα αδικήματα της «παράνομης» εισόδου, εξόδου και παραμονής το πρώτο εξάμηνο του 2026, σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στατιστικά στοιχεία του κράτους, με τους κινδύνους άδικης ποινικοποίησης των προσφύγων να εντείνονται λόγω της απουσίας πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου στην ενδοχώρα μετά την έναρξη της εφαρμογής του Νέου Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο.

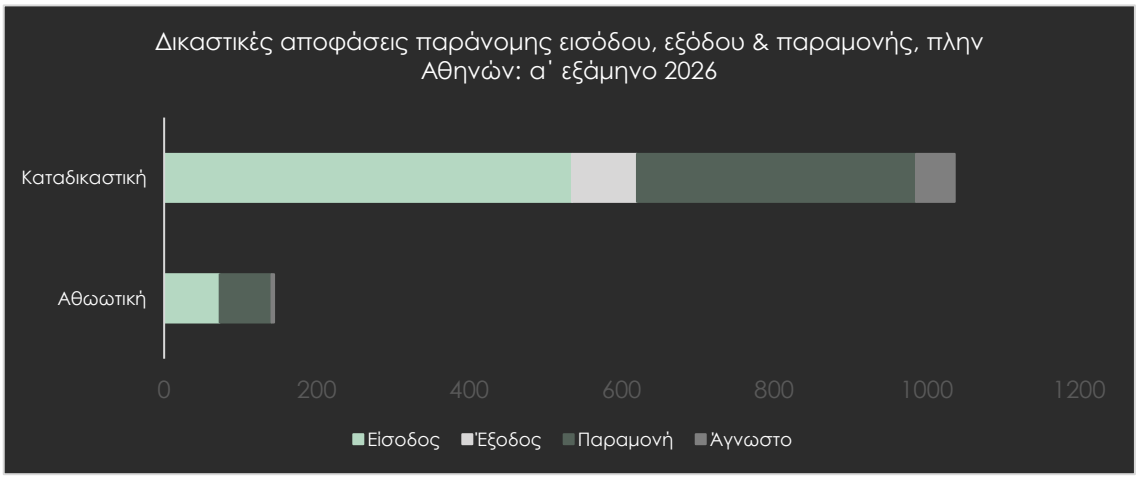
Σε απάντησή του στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναφέρει, με βάση στοιχεία 56 από τις 63 εισαγγελίες της χώρας, ότι ασκήθηκαν συνολικά **3.619** ποινικές διώξεις για τα παραπάνω αδικήματα του άρθρου 83 Ν 3386/2005, τα οποία μετά την ψήφιση του Ν 5226/2025 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών. Από αυτές, **2.498** αφορούν αδικήματα παραμονής, **797** εισόδου και **324** εξόδου από τη χώρα.

Πηγή: Υπουργείο Δικαιοσύνης, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 31 Αυγ 2026

Σχεδόν τα δύο τρίτα του συνόλου των ποινικών υποθέσεων στη χώρα αφορούν την Αθήνα. Η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών άσκησε **1.721** ποινικές διώξεις για παραμονή, **329** για είσοδο και **228** για έξοδο το α΄ εξάμηνο του τρέχοντος έτους.

Και φέτος, δυστυχώς, παραμένουν οι κρίσιμες ελλείψεις στην πληρότητα και ποιότητα των στατιστικών του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τις δικαστικές αποφάσεις στις υποθέσεις ποινικοποίησης της εισόδου και παραμονής στη χώρα. Τα στατιστικά στοιχεία που παρασχέθηκαν στον κοινοβουλευτικό έλεγχο αφορούν μόνο 74 από τα 113 πρωτοδικεία της χώρας, ενώ λείπουν τα στοιχεία του Πρωτοδικείου Αθηνών στο οποίο συγκεντρώνεται η πλειοψηφία των δικογραφιών.

Πηγή: Υπουργείο Δικαιοσύνης, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 31 Αυγ 2026

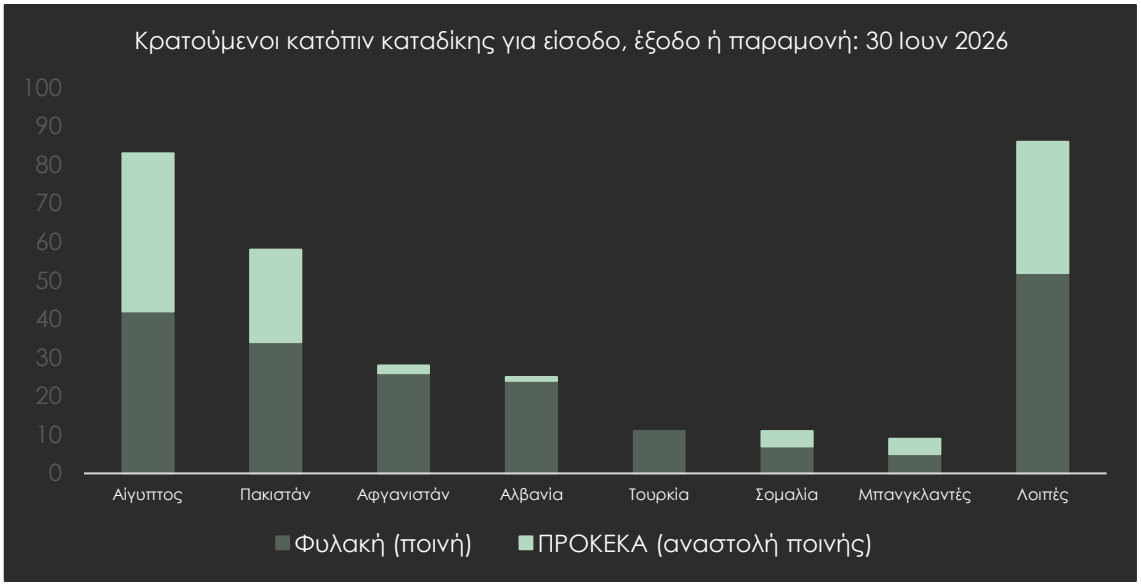
Από τις **1.181** αποφάσεις για τις οποίες δόθηκαν στοιχεία, επιβεβαιώνεται και το 2026 ότι η πλειοψηφία των ποινικών υποθέσεων (**1.037**) κατέληξαν σε καταδίκη από τα ποινικά δικαστήρια. Από τις συνολικά **1.037** καταδικαστικές αποφάσεις των 74 πρωτοδικείων, οι **535** αφορούν παράνομη είσοδο και οι **366** παραμονή. Υπογραμμίζουμε ότι ο αριθμός των καταδικαστικών αποφάσεων αναμένεται να είναι κατά πολύ μεγαλύτερος στην πραγματικότητα, εφόσον τα στοιχεία δεν περιλαμβάνουν το Πρωτοδικείο Αθηνών.

462 από τις παραπάνω καταδικαστικές αποφάσεις εκδόθηκαν στην αυτόφωρη διαδικασία, εντός εξαιρετικά συντόμου χρονικού διαστήματος μετά τη σύλληψη, οι δε περισσότερες καταδίκες σε αυτόφωρη διαδικασία αφορούν την παραμονή (**317**).

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναφέρει, επίσης, ότι ασκήθηκαν εφέσεις κατά των καταδικαστικών αποφάσεων μόλις σε **392** από τις 1.037 περιπτώσεις, ενώ σε **607** περιπτώσεις ανεστάλη η εκτέλεση της ποινής με την έκφραση βούλησης άμεσης αναχώρησης από τη χώρα, η οποία αποτελεί τον μόνο λόγο αναστολής της ποινής σύμφωνα με τον νόμο.[1] Ακόμη και σε περίπτωση τέτοιας αναστολής, οι καταδικασθείσες/έντες συνεχίζουν να κρατούνται σε φυλακές (σωφρονιστικά καταστήματα) ή Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης (ΠΡΟΚΕΚΑ) της Ελληνικής Αστυνομίας μέχρι να αποχωρήσουν από τη χώρα.

[1] Κατά την κρίση των δικαστηρίων, είναι αντισυνταγματική η απαγόρευση αναστολής ή μετατροπής της ποινής φυλάκισης: ΜΠλΑθ 5550/2025.

Στα τέλη Ιουνίου του 2026, κρατούνταν **311** άνθρωποι μετά από καταδικαστική απόφαση για τα αδικήματα της παράνομης παραμονής, εισόδου ή εξόδου. Συγκεκριμένα, **201** εξέτιαν ποινή φυλάκισης σε φυλακές, ενώ **110** κρατούνταν διοικητικά σε ΠΡΟΚΕΚΑ με αναστολή εκτέλεσης της ποινής, αφότου εξέφρασαν βούληση για άμεση αναχώρηση από τη χώρα:

Πηγή: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 30 Ιουλ 2026

Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη δεν παρείχε στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των ανθρώπων που παραμένουν κρατούμενοι σε φυλακές μετά από έκφραση βούλησης αναχώρησης από τη χώρα.

Οι δύο βασικές εθνικότητες των ατόμων που κρατούνται ποινικά σε φυλακές ή διοικητικά σε ΠΡΟΚΕΚΑ κατόπιν καταδικαστικής απόφασης για παράνομη παραμονή, είσοδο ή έξοδο είναι η Αίγυπτος και το Πακιστάν. Στις κυριότερες χώρες καταγωγής των ανθρώπων που στερούνται την ελευθερία τους λόγω της εφαρμογής των παραπάνω ποινικών διατάξεων εξακολουθεί να βρίσκεται το Αφγανιστάν, του οποίου οι πολίτες λαμβάνουν κατά πλειοψηφία άσυλο στην Ελλάδα. Τα τελευταία στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου για το α΄ εξάμηνο του 2026 δείχνουν ποσοστό αποδοχής αιτήσεων ασύλου άνω του 96% για το Αφγανιστάν.

Σοβαρή επιδείνωση της ποινικοποίησης των ανθρώπων που ζητούν άσυλο έχει επέλθει μετά την έναρξη της εφαρμογής του Νέου Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, καθώς από τις 12 Ιουνίου 2026 δεν υπάρχει πια μέσο πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου για άτομα που βρίσκονται ήδη στην ελληνική επικράτεια. Στις αρχές Ιουλίου, μία μόνη μητέρα με δύο παιδιά από τη Συρία εμφανίστηκε στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) Μαλακάσας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥπΥΤ) για να ζητήσει προστασία, επιδεικνύοντας αποδεικτικό της ανεπιτυχούς προσπάθειας προγραμματισμού ραντεβού καταγραφής από την ηλεκτρονική πλατφόρμα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, η οποία είναι εκτός λειτουργίας. Το ΚΥΤ τους απαγόρευσε την είσοδο και κάλεσε την Αστυνομία, με αποτέλεσμα η οικογένεια να συλληφθεί, να κρατηθεί σε

απάνθρωπες συνθήκες σε αστυνομικό τμήμα και να παραπεμφθεί σε εισαγγελέα για να δικαστεί για παράνομη παραμονή. Μόνο μετά την αναφορά που καταθέσαμε στην ΥπΥΤ και στον Συνήγορο του Πολίτη, καθώς και την προσφυγή μας κατά της απόφασης επιστροφής, η οικογένεια μεταφέρθηκε από την Αστυνομία στο ΚΥΤ Μαλακάσας.

Στις αρχές Σεπτεμβρίου, τρεις μονογονεϊκές οικογένειες από τη Συρία και το Αφγανιστάν που εμφανίστηκαν με τα παιδιά τους στην είσοδο του ΚΥΤ Μαλακάσας για να ζητήσουν άσυλο, συνελήφθησαν κατόπιν κλήσης της Αστυνομίας από την ΥπΥΤ, μεταφέρθηκαν σε αστυνομικό τμήμα και χωρίστηκαν από τα παιδιά τους, τα οποία μεταφέρθηκαν σε κράτηση σε δημόσιο νοσοκομείο. Οι τρεις μητέρες παραπέμφθηκαν την επομένη και τη μεθεπόμενη ημέρα στο Αυτόφωρο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών για να δικαστούν για το αδίκημα της παράνομης παραμονής. Η RSA εκπροσώπησε τις γυναίκες ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο ανέβαλε την εκδίκαση των υποθέσεων και διέταξε την επανένωση των γυναικών με τα παιδιά τους, και τη μεταφορά όλων τους στο ΚΥΤ Μαλακάσας για καταγραφή των αιτημάτων ασύλου τους.

Σε δύο ακόμη υποθέσεις που εκπροσωπεί η RSA, στα τέλη Σεπτέμβρη, δύο γυναίκες από το Αφγανιστάν που εμφανίστηκαν στο ΚΥΤ Μαλακάσας για να ζητήσουν άσυλο συνελήφθησαν και καταδικάστηκαν σε διετή φυλάκιση για παράνομη παραμονή. Η μία είχε εγκαταλείψει το Αφγανιστάν μαζί με την κόρη και τα εγγόνια της, γιατί κινδύνευαν από το καθεστώς των Ταλιμπάν. Η οικογένεια είχε διαχωριστεί βίαια στο ταξίδι και, μετά τη σύλληψη, η ίδια χωρίστηκε και από τα δύο εγγόνια που ήταν μαζί της, χωρίς να γνωρίζει την τύχη τους. Οδηγήθηκε στη φυλακή, μέχρι που αργότερα έγινε δεκτή η αίτηση αναστολής εκτέλεσης της ποινής της. Η άλλη είχε διαφύγει μαζί με την έφηβη κόρη της από συνθήκες χρόνιας ενδοοικογενειακής βίας· η ποινή της ανεστάλη υπό τον όρο ότι θα επιστρέψει αμέσως στο Αφγανιστάν.

Ιάσονα Καλαμπόκα 30
82131 Χίος, Ελλάδα
(+30) 22711 03721
info@rsaegean.org

rsaegean.org

RSA
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ